

Vertrouwen in de slimme samenleving

Wij mensen zijn maar vreemd. We geven aan organisaties steeds minder te vertrouwen. Tegelijkertijd delen we makkelijker en vaker persoonlijke informatie, vaak zonder dat we hierbij bewust stilstaan.

Er is veel onduidelijkheid over de consequenties hiervan en hoe we onszelf als maatschappij zouden moeten organiseren. In *Vertrouwen in de slimme samenleving* geven Sander Klous en Nart Wielaard de lezer een nieuwe bril om naar de wereld te kijken en ideeën om ons anders te organiseren.

Als je het vorige boek van Sander Klous en Nart Wielaard *Wij zijn big data* met interesse hebt gelezen dan is hun nieuwste werk *Vertrouwen in de slimme samenleving* zeker de moeite waard. In dit boek leggen zij uit waarom een maatschappelijke inrichting gebaseerd op Modulair, Agile en Decentraal (MAD) kan helpen in het bewaren van ons vertrouwen in de technologische ontwikkelingen en de alsmaar slimmer wordende samenleving.

Het boek is opgedeeld in 2 delen met in totaal 12 hoofdstukken. In het eerste deel leggen de auteurs uit waar de complexiteit in onze huidige samenleving uit bestaat en wat MAD hierin zou kunnen betekenen. Deel twee ziet op de delicate balans tussen het terugwinnen van vertrouwen en de rol en vorm van het noodzakelijk toezicht. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een beknopte tussenconclusie.

Deel I - Complexiteit en mad: naar een slimme samenleving

In een vlot tempo beschrijven de auteurs de problemen die de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en technologische mogelijkheden meebrengen. Waar komt de complexiteit vandaan en hoe kunnen we hier grip op houden? Het laatste zou wellicht met behulp van MAD kunnen. Vervolgens wordt ingezoomd op zelfsturing en regulering, de voor- en nadelen van platformorganisaties en het verband tussen openheid en vertrouwen. Voorbeelden worden onder andere gevonden in defensie, vervoersstromen en inmiddels bekende IT-organisaties zoals Spotify en Netflix.

Deel II - De rol van vertrouwen in de slimme samenleving

Met het paradoxale verband tussen transparantie en vertrouwen legt Deel II de link met Deel I. In dit deel wordt vertrouwen toegespitst op de inzet van algoritmes. In de hoofdstukken 10 tot en met 12 gaan de auteurs richting de kernvraag van het boek; op welke wijze kan MAD worden ingezet om toezicht zodanig te organiseren dat het aansluit bij de behoefte van zowel consumenten, overheden als het commerciële bedrijfsleven?

Persoonlijk werd ik getriggerd door een korte paragraaf in hoofdstuk 9. Hierin worden algoritmes en geavanceerde robots besproken. Zullen wij in de toekomst een nieuwe rechtspersoon tegenkomen met rechten en plichten voor robots? Geen idee, het klinkt nu nog erg futuristisch. Maar, zoals de auteurs aangeven, zo werd er ook gedacht over rechtspersonen als de B.V. en N.V., constructies die pas sinds de VOC-tijd bestaan. Yuval Noah Harari licht dit onderwerp in *Sapiens – A Brief history of Humankind* erg goed toe.

De combinatie van de algemene verhaallijn en de toepasselijke voorbeelden en anekdotes zorgen voor een prettig leesbaar boek. Alhoewel veel voorbeelden zien op casuïstiek uit de informatietechnologie is het niet nodig hier op voorhand volledig van op de hoogte te zijn. Zonder dat sprake is van over-simplificering worden problemen of parallellen helder uiteengezet. Op deze wijze worden de spanningen tussen bijvoorbeeld commerciële doelstellingen en individuele persoonlijke belangen mooi onderstreept.

Conclusie

Met een kort voorwoord van Cathy O'Neil, schrijfster van Weapons of math destruction, weet je dat het goed zit. De auteurs hebben wederom laten zien samen een goed schrijversduo te zijn. Voor iedereen met zorgen en vragen over de huidige technologische ontwikkelingen en benodigd maatschappelijk toezicht is dit een absolute aanrader.

Over deze recensie

Deze boekrecensie is tevens verschenen op www.managementboek.nl, meer informatie over het boek of de auteurs is te vinden op nart.nl.